«شرق» ترکیب اجزای درآمدهای مالیاتی در لایحه بودجه ۹۹ را بررسی کرد

فشار مالیاتی بر طبقه فرودست

ترکیب اجزای درآمد مالیاتی در لایحه بودجه ۹۹	
مالیات بخش‌های مختلف در بودجه ۹۹	مبلغ (هزارمیلیارد تومان)
مالیات شرکت‌ها	۴۴
مالیات دستمزد کارمندان دولتی	۷
مالیات دستمزد کارکنان بخش خصوصی	۸
مالیات مشاغل و اصناف	۱۵
سایر مالیات‌های بر درآمد	۲
مالیات بر ثروت	۷
مالیات بر واردات	۲۰
مالیات ارزش افزوده	۶۵
مالیات ارزش افزوده مخصوص مخارج بهداشت و درمان	۱۳
مالیات روی فروش فرآورده‌های نفتی (بنزین)	۶
سایر مالیات کالا و خدمات	۶
مجموع	۹۰۰۰۰

شرق: کاهش معنادار درآمدهای نفتی در سال‌های ۹۸ و ۹۹ که البته از اردیبهشت‌ماه سال ۹۷ شروع شد و تداوم این روند قابل پیش‌بینی بود، معادلات سنتی بودجه‌ای دولت را برهم ریخت؛ برای تأمین دهک‌های هزینه‌ای بودجه نمی‌توان به درآمدهای نفتی دل خوش کرد. هرچند میزان فروش روزانه نفت به شکل رسمی منتشر نمی‌شود، اما از آنچه در میان صحبت‌های مسئولان و اعداد و ارقام عملکرد بودجه ۹۸ دیده می‌شود، مشخص است که فروش روزانه نفت از بالای یک‌میلیون‌وپنج‌شش‌صد به زیر ۳۰۰ هزار بشکه رسیده؛ یعنی درآمدهای نفتی به کمترین حد خود در دهه‌های اخیر رسیده است. در این میان دولت برای پوشش کسری بودجه خود به سمت انتشار اوراق، فروش اموال و دارایی‌ها و برداشت از صندوق توسعه ملی رفته است که هرکدام از این ابزارهای تأمین مالی به کفته کارشناسان، دارای تبعات و پیامدهای منفی بین‌نسلی و اقتصادی بلندمدت است. کارشناسان اقتصادی‌ای که ما در این گزارش با آنها صحبت کرده‌ایم، معتقد هستند دولت باید به‌جای انتخاب این مسیرها به سراغ ساماندهی نظام مالیاتی می‌رفت. گرچه دولت در لایحه بودجه ۹۹ درآمدهای مالیاتی را افزایش داده، اما بار این افزایش بیشتر بر دوش حقوق‌بگیران و مصرف‌کنندگان است. درحالی‌که معافیت‌های مالیاتی و فرارهای مالیاتی همچنان بر جای خود باقی مانده‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد، در طول هشت سال اخیر سهم مالیات بر ارزش افزوده ۲۲ درصد افزایش پیدا کرده، درحالی‌که سهم مالیات‌های غیرمستقیم هشت درصد و مالیات‌های مستقیم ۱۳ درصد کاهش پیدا کرده است. این کاهش ۱۳درصدی، سهم کاهش اشخاص حقوقی بیشتر بوده و آنها کاهش مالیاتی بیشتری در پرداختی خود شاهد بوده‌اند. معنای این ارقام این است که در طول هشت سال گذشته به سمت مالیات‌سازی از مصرف‌کنندگان روی آورده‌ایم و نوعی کاهش بار مالیاتی در مورد شرکت‌های کلان و در حال فعالیت اقتصادی هستند. دلشاد‌نیم. در این تغییرونحول، سهمی که مالیات بر ثروت داشته، تقریبا بدون تغییر باقی مانده است، به گفته یک کارشناس، این ارقام بیانگر یک نوع سوگیری سیستماتیک در قبال توزیع درآمد است و وابستگی نظام تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری به طبقه فرادست به‌عنوان پایگاه اقتصادی/سیاسی است. حتی در شرایط سخت اقتصادی هم که قرار است وابستگی سیاسی کمتری همراه است. در حالی که تورم ناشی از افزایش پایه پولی و متعاقب آن نقدینگی، فشار مضاعفی را بر طبقات فرودست جامعه ایجاد خواهد کرد. براساس مطالعات انجام‌شده مرکز پژوهش‌های مجلس وضعیت مالیات‌سازی در کشور به گونه‌ای است که سهم تودنمدان در کل مالیات براحتی نسبت به سایر اقشار درآمدی در ایران بسیار کم است (به‌عنوان مثال حتی در کشوری با نظام سرمایه‌داری مانند آمریکا هم سهم دو دهک بالای درآمدی از کل مالیات پرداخت‌شده بالغ بر ۷۰ درصد است) بنابراین به‌راحتی می‌توان با وضع برخی پایه‌های مالیاتی که تنها به افراد بسیار ثروتمند اصابت می‌کند یا ساماندهی و حذف برخی معافیت‌های مالیاتی که بیشتر به نفع اقشار مرفه و دهک‌های بالای درآمدی اعمال می‌شوند، ضمن افزایش درآمدهای مالیاتی، نظام مالیات‌سازی کشور را به سمت عادلانه‌ترشدن هدایت کرد. این رویکرد مورد توجه برخی از اقتصاددانان نیز بوده است، چنانکه یکی از برندگان نوبل اقتصاد سال ۲۰۱۹ (ابهیجیت بانرجی) را رشد اقتصاد را نه در تخفیف و کاهش مالیاتی به تودنمدان و البته ریزش از بالای ثمرات رشد، بلکه مالیات‌سازی از تودنمدان و صرف آن برای بقیه بخش‌ها و توانمندسازی فقرا و تحریک تقاضا می‌دانند. پل کروگمن، صاحب نظریات متعدد در حوزه‌های تجارت و پولی نیز معتقد است آنچه به عنوان نجات‌دهنده‌بودن تودنمدان تقدیس می‌شود، در عمده موارد حبابی بیش نیست و صرفا تصوری است که واقعیت ندارد، چراکه بخش عمده آنها نه به خاطر ایفای نقش در افزایش بهره‌وری، بلکه در حوزه‌هایی صاحب ثروت شده‌اند که چندان مولد نبوده است. کروگمن در میان این حوزه‌ها به فعالیت در بازارهای مالی، خرید و فروش ملک، خرده‌فروشی و... با ایجاد تورم به‌خاطر وجود انحصارهای قدیمی یا جدید (تکنولوژیک) اشاره می‌کند. بحث‌های مذکور حتی در عرصه سیاست روز دنیا نیز راه پیدا کرده به‌گونه‌ای که بخش قابل توجهی از نامزدهای ریاست‌جمهوری در انتخابات آمریکا و اقتصاددانان آنجا معتقدند مالیات‌سازی، به تشدید رشد و بزرگ‌شدن اقتصاد کمک می‌کند. این گروه سیاسی کمتری همراه است. در حالی که تورم ناشی‌ی از افزایش پایه پولی و متعاقب آن نقدینگی، فشار مضاعفی را بر طبقات فرودست جامعه ایجاد خواهد کرد. براساس مطالعات انجام‌شده مرکز پژوهش‌های مجلس وضعیت مالیات‌سازی در کشور به گونه‌ای است که سهم تودنمدان در کل مالیات براحتی نسبت به سایر اقشار درآمدی در ایران بسیار کم است (به‌عنوان مثال حتی در کشوری با نظام سرمایه‌داری مانند آمریکا هم سهم دو دهک بالای درآمدی از کل مالیات پرداخت‌شده بالغ بر ۷۰ درصد است) بنابراین به‌راحتی می‌توان با وضع برخی پایه‌های مالیاتی که تنها به افراد بسیار ثروتمند اصابت می‌کند یا ساماندهی و حذف برخی معافیت‌های مالیاتی که بیشتر به نفع اقشار مرفه و دهک‌های بالای درآمدی اعمال می‌شوند، ضمن افزایش درآمدهای مالیاتی، نظام مالیات‌سازی کشور را به سمت عادلانه‌ترشدن هدایت کرد. این رویکرد مورد توجه برخی از اقتصاددانان نیز بوده است، چنانکه یکی از برندگان نوبل اقتصاد سال ۲۰۱۹ (ابهیجیت بانرجی) را رشد اقتصاد را نه در تخفیف و کاهش مالیاتی به تودنمدان و البته ریزش از بالای ثمرات رشد، بلکه مالیات‌سازی از تودنمدان و صرف آن برای بقیه بخش‌ها و توانمندسازی فقرا و تحریک تقاضا می‌دانند. پل کروگمن، صاحب نظریات متعدد در حوزه‌های تجارت و پولی نیز معتقد است آنچه به عنوان نجات‌دهنده‌بودن تودنمدان تقدیس می‌شود، در عمده موارد حبابی بیش نیست و صرفا تصوری است که واقعیت ندارد، چراکه بخش عمده آنها نه به خاطر ایفای نقش در افزایش بهره‌وری، بلکه در حوزه‌هایی صاحب ثروت شده‌اند که چندان مولد نبوده است. کروگمن در میان این حوزه‌ها به فعالیت در بازارهای مالی، خرید و فروش ملک، خرده‌فروشی و... با ایجاد تورم به‌خاطر وجود انحصارهای قدیمی یا جدید (تکنولوژیک) اشاره می‌کند. بحث‌های مذکور حتی در عرصه سیاست روز دنیا نیز راه پیدا کرده به‌گونه‌ای که بخش قابل توجهی از نامزدهای ریاست‌جمهوری در انتخابات آمریکا و اقتصاددانان آنجا معتقدند مالیات‌سازی، به تشدید رشد و بزرگ‌شدن اقتصاد کمک می‌کند. این گروه

تصویر عددی درآمدهای مالیاتی در بودجه ۹۹

به گزارش «شرق»، بودجه به طور سنتی و مستقیم به نفت وابسته است. این بودجه به طور غیرمستقیم بر حمل کاهش یا افزایش صادرات نفت تأثیر می‌گیرد، زیرا حتی بخش‌های غیرنفتی اقتصاد نیز رنگ‌وبوی نفتی دارند و با کاهش نفت، فعالیت آنها کاهش پیدا کرده و مالیات دریافتی نیز کاهش پیدا می‌کند. به دلیل تحریم، صادرات نفت افت کرده و کسری بودجه به اعداد قابل‌توجهی رسیده است. این کسری می‌تواند در صورت تأمین مالی نامناسب، به عاملی مخرب برای اقتصاد تبدیل شود. بنابراین پوشش کسری و تراز‌کردن بودجه از محل مناسب، یکی از اولویت‌های اصلی بودجه امسال است. دولت برای جبران کسری چندین راه می‌تواند اختیار کند که یکی از مهم‌ترین آنها افزایش درآمدهای مالیاتی (از محل حذف تخفیف‌ها یا معافیت‌های مالیاتی، تعریف پایه‌های مالیاتی جدید مانند مالیات سفته‌بازی، مالیات‌گیری از عایدی سرمایه‌هایی که در نتیجه نوسانات بازار ارزشی پیدا کرده، مالیات از تراکنش‌های بزرگ و خیلی بزرگ، مالیات از سود بانکی یا افزایش آنها، مالیات‌های فعلی مثل ارزش افزوده) و کاهش هزینه‌هاست. اما این مسیرها، مسیرهایی است که به کفته کارشناسان دولت شهامت حل‌کردن آنها را نداشته و به سراغ فروش یا استفاده بهینه از اموال و دارایی‌های دولتی و استقراض (انتشار اوراق بدهی برای جمع‌آوری پول از مردم، شبکه بانکی یا بانک مرکزی) رفته است.

دولت در لایحه بودجه سال آینده حدود ۱۹۵ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی کرده است. مجموع منابع عمومی در لایحه بودجه سال آینده ۴۸۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که از این منابع، حدود ۲۶۱ هزار میلیارد تومان در بخش درآمدها تعیین شده و از این رقم ۱۹۵ هزار میلیارد تومان را مالیات تشکیل می‌دهد. درآمد مالیاتی پیش‌بینی‌شده برای سال ۱۳۹۹ در مقایسه با رقم مصوب سال جاری ۳۳ درصد افزایش نشان می‌دهد دارد. این در حالی است که در سال ۱۳۹۸، حدود ۱۷۲ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی مصوب شده بود که تا پایان هشت‌ماهه اول سال حدود ۹۴ هزار میلیارد تومان آن محقق شده است. درآمد مالیاتی در قانون بودجه ۹۸، معادل ۱۷۲.۵ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده بود که در انتهای سال آتی به ۱۹۵ هزار میلیارد تومان افزایش خواهد رسید. در این بین، سهم درآمدهای کمرگی ۷۰.۸ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال جاری، ۳۸ درصد افت را نشان می‌دهد. اما در آن‌سو، در خالص درآمدهای مالیاتی (که توسط سازمان امور مالیاتی وصول می‌شود) رشدی ۲۶ درصدی دیده شده است. در سایر اقلام درآمدی، میزان بسیار کمتر و در برخی اقلام مانند «درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات» و «درآمدهای متفرقه» افت درآمد نسبت به بودجه ۹۸ پیش‌بینی شده است.

چشم‌انداز سیاسی درمالیات‌ستانی

بررسی لایحه بودجه سال ۹۹ نشان می‌دهد در ردیف‌های ذکرشده برای کسب درآمدهای مالیاتی به سختی می‌توان ردی از عدالت پیدا کرد. مالیات حقوق برای کارمندان بخش خصوصی حدود ۸.۳ هزار میلیارد تومان لحاظ شده است. بر اساس لایحه بودجه سال ۹۸ مالیات بر حقوق کارمندان بخش خصوصی حدود شش‌هزار ۳۰۰ میلیارد تومان بوده که به این ترتیب شاهد رشد ۳۰درصدی درآمد دولت از این محل خواهیم بود. نکته بعدی اینکه در لایحه سال بعد مالیات بر حقوق کارمندان دولت و بخش عمومی هفت‌هزار ۳۰۰ میلیارد تومان و در لایحه سال قبل نیز درآمد این ردیف حدود شش‌هزار ۹۰۰ میلیارد تومان بوده که رشد زیادی نداشته است. نکته حائز اهمیت در این ردیف، مالیات‌گیری از عایدی سرمایه‌هایی که در نتیجه نوسانات بازار ارزشی پیدا کرده، مالیات از تراکنش‌های بزرگ و خیلی بزرگ، مالیات از سود بانکی یا افزایش آنها، مالیات‌های فعلی مثل ارزش افزوده) و کاهش هزینه‌هاست. اما این مسیرها، مسیرهایی است که به کفته کارشناسان دولت شهامت حل‌کردن آنها را نداشته و به سراغ فروش یا استفاده بهینه از اموال و دارایی‌های دولتی و استقراض (انتشار اوراق بدهی برای جمع‌آوری پول از مردم، شبکه بانکی یا بانک مرکزی) رفته است.

دولت در لایحه بودجه سال آینده حدود ۱۹۵ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی کرده است. مجموع منابع عمومی در لایحه بودجه سال آینده ۴۸۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که از این منابع، حدود ۲۶۱ هزار میلیارد تومان در بخش درآمدها تعیین شده و از این رقم ۱۹۵ هزار میلیارد تومان را مالیات تشکیل می‌دهد. درآمد مالیاتی پیش‌بینی‌شده برای سال ۱۳۹۹ در مقایسه با رقم مصوب سال جاری ۳۳ درصد افزایش نشان می‌دهد دارد. این در حالی است که در سال ۱۳۹۸، حدود ۱۷۲ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی مصوب شده بود که تا پایان هشت‌ماهه اول سال حدود ۹۴ هزار میلیارد تومان آن محقق شده است. درآمد مالیاتی در قانون بودجه ۹۸، معادل ۱۷۲.۵ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده بود که در انتهای سال آتی به ۱۹۵ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. در این بین، سهم درآمدهای کمرگی ۷۰.۸ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال جاری، ۳۸ درصد افت را نشان می‌دهد. اما در آن‌سو، در خالص درآمدهای مالیاتی (که توسط سازمان امور مالیاتی وصول می‌شود) رشدی ۲۶ درصدی دیده شده است. در سایر اقلام درآمدی، میزان بسیار کمتر و در برخی اقلام مانند «درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات» و «درآمدهای متفرقه» افت درآمد نسبت به بودجه ۹۸ پیش‌بینی شده است.

چشم‌انداز سیاسی درمالیات‌ستانی

بررسی لایحه بودجه سال ۹۹ نشان می‌دهد در ردیف‌های ذکرشده برای کسب درآمدهای مالیاتی به سختی می‌توان ردی از عدالت پیدا کرد. مالیات حقوق برای کارمندان بخش خصوصی حدود ۸.۳ هزار میلیارد تومان لحاظ شده است. بر اساس لایحه بودجه سال ۹۸ مالیات بر حقوق کارمندان بخش خصوصی حدود شش‌هزار ۳۰۰ میلیارد تومان بوده که به این ترتیب شاهد رشد ۳۰درصدی درآمد دولت از این محل خواهیم بود. نکته بعدی اینکه در لایحه سال بعد مالیات بر حقوق کارمندان دولت و بخش عمومی هفت‌هزار ۳۰۰ میلیارد تومان و در لایحه سال قبل نیز درآمد این ردیف حدود شش‌هزار ۹۰۰ میلیارد تومان بوده که رشد زیادی نداشته است. نکته حائز اهمیت در این ردیف، مالیات‌گیری از عایدی سرمایه‌هایی که در نتیجه نوسانات بازار ارزشی پیدا کرده، مالیات از تراکنش‌های بزرگ و خیلی بزرگ، مالیات از سود بانکی یا افزایش آنها، مالیات‌های فعلی مثل ارزش افزوده) و کاهش هزینه‌هاست. اما این مسیرها، مسیرهایی است که به کفته کارشناسان دولت شهامت حل‌کردن آنها را نداشته و به سراغ فروش یا استفاده بهینه از اموال و دارایی‌های دولتی و استقراض (انتشار اوراق بدهی برای جمع‌آوری پول از مردم، شبکه بانکی یا بانک مرکزی) رفته است.

۳۲ درصد شاغلان کشور در بخش خصوصی و معدن

بخش صنعت و معدن ایران با سهمی حدود ۱۸.۷ درصد از ارزش‌افزوده کل کشور در سال ۱۳۹۷، به‌عنوان یکی از بخش‌های پیشران کشور محسوب می‌شود. براساس طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۷، حدود ۳۲ درصد از شاغلان کشور در بخش صنعت و معدن مشغول به فعالیت بوده‌اند. این در حالی است که رشد اقتصادی این بخش در سال مذکور به‌دلیل شرایط خاص حاکم بر کشور منفی بوده است. این آمار نشان از آن دارد که بخش صنعت و معدن کشور در صورت حمایت و البته مدیریت صحیح منابع مالی، قابلیت تاثیرگذاری بیشتر بر مولفه‌های اقتصادی کشور را دارد.

شایان ذکر است با توجه به محدودیت‌های بودجه عمومی پیش‌بینی‌شده بخش صنعت و معدن از اعتبارات تبصره ۱۸ دارد.

همچنین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی‌شده فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۸ به‌صورت اسمی رشدی حدود ۲۹ درصد دارد. نکته دیگر حائز اهمیت آن است که با توجه به رشد حدود ۵۷درصدی درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، میزان اعتبار تخصیص‌یافته برای هزینه‌کرد بخش معادن کشور برخلاف نص صریح بند «ب» ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه که باید صددرصد این درآمدها در بخش معادن کشور هزینه شود، تنها ۶۳ درصد از درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در قالب اعتبارات متفرقه انتقال‌یافته برای هزینه‌کرد در بخش معادن کشور در نظر گرفته شده است که نیاز به تجدیدنظر دارد.

مورد دیگری که در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مورد بخش صنعت، معدن و پتروشیمی از آن یاد شده، چالش اینمی معادن است. با توجه به وضعیت ازری کشور، ایجاد چالش برای واردات تجهیزات اینمی معادن به‌ویژه معادن زیرزمینی زغال‌سنگ و رویداد حوادث متعدد منجر به مرگ کارگران در این معادن در سال ۱۳۹۸، اختصاص اعتبارات کافی برای ایجاد پایگاه‌های اورژانس در مناطق زغالی کشور تا سقف چهار هزار میلیارد ریال ضروری است.

۲۴ درصد کاهش کشور در بخش صنعت و معدن

ارزش‌افزوده کل کشور در سال ۱۳۹۷، به‌عنوان یکی از بخش‌های پیشران کشور محسوب می‌شود. براساس طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۷، حدود ۳۲ درصد از شاغلان کشور در بخش صنعت و معدن مشغول به فعالیت بوده‌اند. این در حالی است که رشد اقتصادی این بخش در سال مذکور به‌دلیل شرایط خاص حاکم بر کشور منفی بوده است. این آمار نشان از آن دارد که بخش صنعت و معدن کشور در صورت حمایت و البته مدیریت صحیح منابع مالی، قابلیت تاثیرگذاری بیشتر بر مولفه‌های اقتصادی کشور را دارد.

کمبود منابع مالی و دشواری تأمین مالی از بانک

در سال‌های اخیر کمبود منابع مالی و دشواری تأمین مالی از بانک یکی از چالش‌های اصلی واحدهای تولیدی و فعالان بخش صنعت کشور بوده است. قانون‌گذار با هدف حمایت از بخش تولید و کمک به رفع این مشکل، منابع مالی مخصّص را در قالب تبصره ۱۸ تکریب و برای اجرای برنامه‌های احیاء اشتغال پایدار و رونق تولید در قوانین بودجه سنواتی مصوب کرد. اما عملکرد صعیف اجرای این تبصره در دو سال گذشته اترخشی این اقدام مثبت را تقلیل داده است. به‌منظور تحلیل بیشتر این موضوع در اینباره منابع مالی و تخصیص داده‌شده و عملکرد این تبصره در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ارائه می‌شود.

همچنین بر اساس تبصره ۱۸ لایحه بودجه ۱۳۹۹ با هدف اجرای برنامه تولید و اشتغال حوزه صنعت و معدن برای سال ۱۳۹۷ با تاکید بر ایجاد و تثبیت اشتغال با تمرکز بر تأمین مالی خوشه‌های صنعتی و خدمات کلینیکی مرتبط با آن، تفاهم‌نامه همکاری مشترک بین سازمان برنامه‌وبودجه کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت منعقد شد که بر این اساس، مقرر شد تسهیلات در حدود ۲۱۲ هزار میلیارد ریال با هدف‌گذاری ۲۷۰ هزار شغل در نظر گرفته شد.

بر اساس تفاهم‌نامه سازمان برنامه‌وبودجه و وزارت صمت در اواخر سال ۱۳۹۷ مقرر شد از محل منابع تبصره ۱۸ حدود ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای ۷ محل منابع توسعه ملی و منابع داخلی بانک‌های عامل، تسهیلات ارزان‌قیمت در اختیار واحدهای تولیدی متقاضی قرار گیرد. یارانه سود این تسهیلات به مبلغ ۱۰۲ هزار میلیارد ریال توسط سازمان برنامه‌وبودجه متناسب با تعداد شغل ایجادشده و پیشرفت عملیاتی برنامه ابلاغ و تخصیص داده می‌شود.

تسهیلات در نظر گرفته شده برای بخش صنعت و معدن در بودجه ۹۹	
منابع	مبلغ (میلیارد ریال)
تسهیلات از محل منابع داخلی بانک‌ها	۴۰۰۰۰
تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی	۴۰۰۰۰
تأمین مالی از محل بودجه عمومی	۱۰۰۰۰
مجموع	۹۰۰۰۰

پیش‌بینی شده بخش صنعت و معدن از اعتبارات تبصره ۱۸ دارد.

همچنین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی‌شده فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۸ به‌صورت اسمی رشدی حدود ۲۹ درصد دارد.

نکته دیگر حائز اهمیت آن است که با توجه به رشد حدود ۵۷درصدی درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، میزان اعتبار تخصیص‌یافته برای هزینه‌کرد بخش معادن کشور برخلاف نص صریح بند «ب» ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه که باید صددرصد این درآمدها در بخش معادن کشور هزینه شود، تنها ۶۳ درصد از درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن در قالب اعتبارات متفرقه انتقال‌یافته برای هزینه‌کرد در بخش معادن کشور در نظر گرفته شده است که نیاز به تجدیدنظر دارد.

مورد دیگری که در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مورد بخش صنعت، معدن و پتروشیمی از آن یاد شده، چالش اینمی معادن است. با توجه به وضعیت ازری کشور، ایجاد چالش برای واردات تجهیزات اینمی معادن به‌ویژه معادن زیرزمینی زغال‌سنگ و رویداد حوادث متعدد منجر به مرگ کارگران در این معادن در سال ۱۳۹۸، اختصاص اعتبارات کافی برای ایجاد پایگاه‌های اورژانس در مناطق زغالی کشور تا سقف چهار هزار میلیارد ریال ضروری است.

۳۲ درصد شاغلان کشور در بخش صنعت و معدن

بخش صنعت و معدن ایران با سهمی حدود ۱۸.۷ درصد از ارزش‌افزوده کل کشور در سال ۱۳۹۷، به‌عنوان یکی از بخش‌های پیشران کشور محسوب می‌شود. براساس طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۷، حدود ۳۲ درصد از شاغلان کشور در بخش صنعت و معدن مشغول به فعالیت بوده‌اند. این در حالی است که رشد اقتصادی این بخش در سال مذکور به‌دلیل شرایط خاص حاکم بر کشور منفی بوده است. این آمار نشان از آن دارد که بخش صنعت و معدن کشور در صورت حمایت و البته مدیریت صحیح منابع مالی، قابلیت تاثیرگذاری بیشتر بر مولفه‌های اقتصادی کشور را دارد.

شایان ذکر است با توجه به محدودیت‌های بودجه عمومی پیش‌بینی‌